

ØSTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 12. december 2019

Sag BS-47972/2018-OLR
(3. afdeling)

[Advokat A]
(advokat [B])

mod

Advokatnævnet
(advokat [C])

Københavns Byret har den 27. november 2018 afsagt dom i 1. instans (sag BS-6364/2017-KBH).

Landsdommerne Ejler Bruun, Mohammad Ahsan og Dorthe Wiisbye har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, [A], har principalt påstået, at Advokatnævnets kendelse af 29. november 2017 (sagsnr. 2017-757) ophæves. Subsidiært har han påstået, at sanktionen ændres til irrettesættelse. Mere subsidiært har han påstået, at sanktionen fastsættes til en bøde væsentligt lavere end 100.000 kr.

Indstævnte, Advokatnævnet, har påstået dommen stadfæstet.

Forklaring

[A] har forklaret supplerende, [...]

Han var en kort overgang på Facebook. På et tidspunkt dukkede [Y]s Facebookindlæg op på hans egen Facebookvæg, men han kan ikke forklare, hvordan de dukkede op. Han kan ikke udelukke, at [Z] sendte indlæggene til ham. Han fulgte ikke [Y] på Facebook. Han tror heller ikke, at han fulgte [Z], men han var Facebookven med [Z].

Han kommenterede [Y]s to indlæg, fordi [Y] involverede hans person. Han fremsatte udtalelserne for at give udtryk for sin opfattelse af, at [Y] ikke burde belaste retssystemet med injuriersager. Det var imidlertid ikke meningen at kommentere den verserende injuriersag. Han fremsatte udtalelserne som privatperson. Det var også derfor, han alene underskrev med sit fornavn. Han opfattede det således, at man var på Facebook som privatperson.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

[A] har yderligere anført navnlig, at hans udtalelser ikke var fremsat som en direkte besked til [Y], hvilket også stemte med nævnets vurdering. Derfor er der ikke grundlag for at antage, at udtalelserne måtte blive opfattet som fremsat af ham i hans egenskab af advokat for [Z]. Dette skal også ses i sammenhæng med, dels at udtalelserne ikke blev fremsat på mail, brevpapir eller lignende med angivelse af advokattitel mv., dels at han fremsatte udtalelserne på sin egen Facebookvæg og i øvrigt underskrev udtalelserne alene med sit fornavn. Hertil kommer, at selve ordlyden af de pågældende udtalelser ikke kan ses som et udtryk for varetagelse af [Z]s interesser. Der er derfor alene tale om subjektive kommentarer afgivet fra én privatperson til en anden.

Han er ikke gået for langt med sprogbrugen i sine udtalelser, idet [Y] selv på Facebook forud hans udtalelser havde omtalt sig selv som en "ussel og afdanket stasi-stikker", og idet hans udtalelser derfor blot er en gengivelse af udsagn, [Y] selv havde bragt offentligt frem. Hertil kommer, at kommentarerne er fuldt ud dækkende og på ingen måde unødigt krænkende over for [Y], idet [Y] tidligere af domsto-

lene er blevet stemplet som [...] -agent. Han bør frifindes, idet der gælder en vidtgående ytringsfrihed i medfør af grundloven og EMRK, når der er faktisk grundlag for kritisk omtale, og udtalelserne er fremsat som led i en offentlig debat om et emne af væsentlig samfundsmæssig interesse.

Der er grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets kendelse, fordi nævnet ikke har forholdt sig til den faktiske omstændighed, at hans udtalelser ikke relaterede sig til den verserende retssag i sig selv, men derimod skulle ses som en afvisning af [Y]s personangreb mod ham selv. Nævnet har heller ikke forholdt sig til, dels at [X] på et tidligere tidspunkt havde kaldt [Y] for "kriminell" og "stasi-stikker", dels at [Y] selv havde udbredt udsagnet om, at han var "en ussel og afdanket stasi-stikker". Endelig har nævnet heller ikke forholdt sig til, at han havde en personlig interesse i at kommentere [Y]s indlæg, idet han selv – sammen med sin familie – har været udsat for forfølgelse af [...].

I lyset af de synspunkter, han har gjort gældende, er sanktionen under alle omstændigheder uforholdsmæssig, og den skal derfor reduceres i ikke uvæsentlig grad.

Advokatnævnet har yderligere anført navnlig, at advokat [A]s udtalelser blev fremsat, mens retssagen verserede, og at det er tydeligt ud fra begge [Y]s indlæg, at indlæggene drejede sig om netop retssagen. Det er klart nok, at advokat [A] – inden for retssagens ramme – som led i sit advokatopdrag har skullet forsvare [Z]s udtalelse over for [Y]s mortifikationspåstand. Men advokat [A]s udtalelser går helt unødvendigt væsentligt videre og er fremsat udenretligt og offentligt.

[Y]s omtale af advokat [A] har på ingen måde berettiget til, at han fremsatte nedladende udsagn og beskyldninger offentligt. [Y] var part, og advokat [A] advokat. Og advokaterne skal holde hovedet koldt, men parternes sind raser. Paradoksalt nok er det [Y]s indlæg, der er nøgterne, og advokat [A]s indlæg, der offentligt fremturer med nedladende udsagn og beskyldninger.

Heller ikke [Y]s egen omtale af sig selv med karakteristikken "en ussel og afdanket stasi-stikker" har nogen betydning ved ansvarsvurderingen. Det er jo tydeligt i sammenhængen, at [Y] alene har gengivet de fremsatte beskyldninger mod sig selv. Det er således en uholdbar konstruktion at hævde, at advokat [A] blot har gentaget [Y]s egne udsagn.

At advokat [A] af personlige årsager måtte have en baggrund for at udtale sig negativt om [...] -agenter har heller ingen betydning ved ansvarsvurderingen. Medfører advokatens personlige baggrund, at han i den konkrete sag ikke kan holde hovedet koldt, skal han afstå fra at engagere sig i sagen. En advokat skal således ikke med henvisning til oplysninger om egen personlig baggrund have "længere line" end en hvilken som helst anden advokat.

Det er gentagelsesvirkningen, der begrundes, at bøden er på 100.000 kr. Der er tale om et 5. gangstifælde inden for de seneste 10 år.

Landsrettens begrundelse og resultat

Om [advokat A]s udtalelser er fremsat i hans egenskab af advokat for [Z]
Sagen angår i første række, om de udtalelser, som [A] i februar 2017 fremsatte på Facebook om [Y], må anses som fremsat af ham i hans egenskab af advokat for [Z].

Ved bedømmelsen heraf må der lægges vægt på, at det klart fremgår af [Y]s indlæg på Facebook, som [A] kommenterede, at indlæggene vedrørte den injuriersag, som [Y] havde anlagt mod [Z], og at den pågældende retssag verserede på tidspunktet for [Y]s indlæg og fremsættelsen af [A]s udtalelser. Endvidere må der lægges vægt på, at [A] virkede som advokat for [Z] under den nævnte retssag, hvilket også fremgik af [Y]s indlæg, og at de udtalelser, som [A] fremsatte på Facebook, på sin vis efter deres indhold angik det tema, som retssagen mod [Z] omhandlede, og var en direkte reaktion på [Y]s indlæg.

Landsretten kan på den anførte baggrund tiltræde, at de udtalelser, som [advokat A] fremsatte på Facebook, må anses som fremsat af ham i hans egenskab af advokat for [Z]. Det forhold, at udtalelserne blev fremsat uden brug af advokat [A]s advokattitel, men alene hans fornavn, kan ikke føre til et andet resultat. Det samme gælder den omstændighed, at [advokat A] havde en personlig baggrund, der medførte en særlig interesse i at kommentere [Y]s indlæg på Facebook.

Om advokat [A] er gået videre, end berettiget varetagelse af [Z]s interesser tilsagde
Spørgsmålet er herefter, om advokat [A] ved fremsættelsen af de to omtvistede udtalelser gik videre, end berettiget varetagelse af [Z]s interesser tilsagde.

Højesteret har i dom af 12. december 2017 (UfR 2018.1160) anført, at det følger

af den prøvelsesordning, der gælder vedrørende Advokatnævnets kendelser, at domstolene kan foretage en udtømmende prøve såvel med hensyn til, hvorvidt en advokat har tilsidesat en pligt, herunder handlet i strid med god advokatskik, som med hensyn til valget og udmålingen af selve sanktionen. Højesteret har i dommen udtalt, at prøvelsesordningen imidlertid ikke indebærer, at domstolene nødvendigvis skal tilsidesætte Advokatnævnets afgørelse, hvis der kan rejses en vis tvivl om nævnets vurdering. Domstolene må således særskilt vurdere, om der er fornødent grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse.

Som fastslået af Højesteret i dom af 28. november 2011 (UfR 2012.616) og i dommen af 12. december 2017 (UfR 2018.1160) indebærer bestemmelsen i retsplejelovens § 126 om iagttagelse af god advokatskik en begrænsning af advokaters ytringsfrihed, og denne begrænsning må generelt anses for nødvendig i et demokratisk samfund for at beskytte andres rettigheder, ligesom begrænsningen generelt står i rimeligt forhold til formålet. Det må dog vurderes i det enkelte tilfælde, om det indgreb i advokatens ytringsfrihed, som følger af reglerne om god advokatskik, herunder sanktionen, står i rimeligt forhold til formålet med begrænsningen, dvs. om indgrebet er proportionalt.

Efter den fremkomne dokumentation, herunder af udtalelsernes ordlyd og den sammenhæng, de er fremsat i, og den øvrige bevisførelse finder landsretten, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets vurdering, hvorefter advokat [A] ved at fremsætte de to omtvistede udtalelser på Facebook i februar 2017 er gået videre, end berettiget varetagelse af klientens interesser tilsagde, og at ytringerne derfor skal bedømmes som en overtrædelse af god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Det forhold, at en anden person i nogle indlæg på Facebook i oktober 2014 havde benævnt [Y] bl.a. stasi-stikker, eller at [Y] i den forbindelse selv havde gengivet beskyldningerne og havde betegnet sig som "en ussel og afdanket stasis-stikker", kan ikke føre til et andet resultat. Det samme gælder det forhold, at advokat [A] i et svarskrift i injuriesagen, som [Y] havde anlagt mod [Z], havde anført, at [Y] "med den personlige vandel han har udvist ikke har en ære, der overhovedet kan krænkes".

Om sanktionen

Højesteret har i dom af 12. december 2017 (UfR 2018.1160) om Advokatnævnets sanktionspraksis anført bl.a., at nævnets praksis indebærer, at afgørelser, der er truffet inden for de seneste fem år, tillægges gentagelsesvirkning, og at gentagelsesvirkningen betyder, at der normalt sker en fordobling i forhold til den seneste sanktion. Højesteret har herefter anført, at Højesteret ikke finder grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets praksis om sanktionsfastsættelsen, og at domstolene således ved sanktionsfastsættelsen i den konkrete sag må tage hen-

syn hertil og vurdere, om der er fornødent grundlag for at ændre nævnets sanktionsfastsættelse.

Det fremgår af Advokatnævnets kendelse, at bøden på 100.000 kr. er udmålt efter princippet om gentagelsesvirkning, idet nævnet har lagt vægt på, at advokat [A] senest ved nævnets kendelse af 16. juni 2015 er pålagt en bøde på 60.000 kr., hvilket Københavns Byret ved dom har stadfæstet.

Henset til gentagelsesvirkningen og til de fremsatte udtalelser indhold finder landsretten ikke fornødent grundlag for at ændre Advokatnævnets afgørelse til en irrettesættelse eller at nedsætte bøden på 100.000 kr.

Landsretten stadfæster herefter byrettens dom.

Efter sagens udfald skal advokat [A] i sagsomkostninger for landsretten betale 25.000 kr. til Advokatnævnet til dækning af udgifter til advokatbistand. Ved fastsættelsen af beløbet til advokatbistand er der taget hensyn til sagens omfang og forløb.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal advokat [A] betale 25.000 kr. til Advokatnævnet.

Det idømte skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.